

Protokoll Båtmiljörådet

Tid: 11-12 maj 2015

Plats: Arkö kursgård

Mötets öppnande. Ordförande Lina Petersson, Transportstyrelsen, hälsade välkomna och informerade kort om det kommande mötet.

Föregående protokoll, SMTF meddelar en korrigerig av föregående protokoll, punkt 6, SMTFs information där det nämns att det finns en båt i Uddevalla kommun som hämtar avfall. Denna båt är ännu inte på plats. I övrigt godkändes protokollet.

Riktlinjer för båtbotentvätt av fritidsbåtar. Linus Hammar, Havs- och vattenmyndigheten, berättade att myndighetens riktlinjer för båtbotentvätt nu är färdigställda och att de lades ut på myndighetens hemsida den 8 maj. Linus gjorde en kort beskrivning av riktlinjerna och därefter diskuterades vikten av att kommunicera ut de nya riktlinjerna. Sweboat och SBU kommer att informera sina medlemmar och Lina informerade om att Transportstyrelsen har en lista över kontaktpersoner inom kommuner som kan användas för utskick av information.

Linus påpekade även att bakgrunden till att HAV tog fram riktlinjerna var ett regeringsuppdrag till myndigheten och att det är slutfört. HAV inte är tillsynsmyndighet utan det är Naturvårdsverket som är den myndighet som är övergripande ansvarig. Vidare har kommunerna ansvar för tillsyn över hamnarna.

PPT bifogas

Åtgärdsprogram för havsmiljön. Linus informerade kort om arbetet med vattenplaneringen och att HAV i ett Åtgärdsprogram för havsmiljön föreslår att Naturvårdsverket och Transportstyrelsen ska undersöka förekomsten av

TBT i hamnar och i havsmiljön i övrigt samt se till att bakomliggande orsaker till förekomsten utreds.

Han berättade även om att HAV har uppmärksammat frågan om tumlare påverkas av ekolod och, kommer att titta vidare på detta.

Presentation av aktuell forskning båtbottnen. Britta Eklund, Institutionen för miljövetenskap och analytisk kemi (ACES) vid Stockholms universitet, presenterade forskning kring båtbottnenfärger.

Ett projekt innebar undersökningar av risker från båtverksamheten på båtupställningsplatser. Provtagning av förekomsten i jordlagret av bland annat koppar, Zink, bly, TBT, PAH genomfördes vid tre olika båtupställningsplatser.

Provtagningen vid en 1200 kvm stor båtupställningsplats med 200 platser togs prover på 20 cm djup och proven visade att jorden bl a innehöll:

- 2,2 ton koppar
- 2,4 ton bly
- 3,2 ton zink

En viktig fråga är hur vi ska få till en minskad gifthanvändning inom båtverksamheten. SBU och Change driver ett samarbetsprojekt med syfte att ta fram siffror som gör att man kan jämföra olika tekniker av båtbottnenbehandling. Projektet bygger på att båtägare deltar och det har varit svårt att finna deltagare.

Britta berättade även om en pågående undersökning av spärrfärger för att kapsla in giftig båtbottnenfärg. I undersökningen ingår fyra olika spärrfärger. Inledningsvis undersökte man om spärrfärgen i sig kunde innehålla gifter och därefter undersöker man hur spärrfärgerna fungerar när de målats över giftfärg. Resultaten av undersökningen förväntas vara färdiga till hösten 2015. Transportstyrelsen deltar i detta projekt.

Vidare berättade Britta om undersökningarna med XRF-redskapet som kan användas för att detektera förekomst av Cu, Zn, Pb, Sn, As på båtar. Metoden är kalibrerad för plastbåtar.

Britta efterlyser ett myndighetssamarbete för att ta fram bedömningsgrunder för klassning av båtar. Slutresultatet skulle kunna vara att en metod att klassificera båtarna utifrån total mängd gifter och därefter kunna formulera en kravbild. Detta skulle kunna vara en grund för konsultbolag så att mätningar kan komma till stånd.

Britta efterlyser deltagare till en arbetsgrupp och Pendar, SBU m fl vill vara med i gruppen. Synpunkt på att man bör kunna börja med TBT då detta inte anses vara en kontroversiell fråga för båtägare.

Karin undrar om det finns behov av webbaserade utbildningar i denna fråga. Anna berättar att inom projektet *Ren Botten utan färg* har man tagit fram en film, en broschyr samt ett digitalt paket som de som vill prata om projektet kan använda. Det har även genomförts ett antal informationskvällar på olika båtklubbar.

Harald påpekar att det finns ett stort antal båtägare som inte är medlemmar i en båtklubb och undrar hur man ska nå dem.

PPT bifogas

Miljöteknik och innovation. Patrik Grund, SMTF förmedlade sina tankar om att Båtmiljørådet har en potential att det är en styrka att så många myndigheter och organisationer är med. Rådet skulle exempelvis kunna utgöra referensgrupp för strategiska program eller utvecklas till forskningsfinansiär.

Detta gav upphov till en diskussion och det beslutades att vi fortsätter med diskussionen under punkten *Båtmiljørådets framtida arbete*.

Sopor och sophantering i skärgården. Anna Ehn berättade om Skärgårdsstiftelsens projekt "Avfallshantering i väglöst land". Bakgrunden till projektet är att Skärgårdsstiftelsen lägger ner mycket tid och kraft på att hantera sopor i skärgården. Det är även ett tungt arbete eftersom soporna ofta måste bäras på öarna och det är även farligt eftersom soporna innehåller glas och andra vassa föremål. Skärgårdsstiftelsen har nu börjat diskutera vilket ansvar stiftelsen ska ha, vilket behov som finns och vilket utbud stiftelsen ska tillhandahålla.

Skärgårdsstiftelsen har sökt medel för ett projekt som bland annat innehåller:

- Sopinventering
- Attitydundersökning
- Möjliga samarbeten och erfarenhetsutbyten

Under juli 2014 genomförde Skärgårdsstiftelsen plockanalyser av sopor. Analysen av sopor från en naturhamn visade bland annat att en stor del av soporna utgjordes av matavfall och glas. Det förekommer även att man lämnar saker som ljusstakar, begagnade toaletter, prydnadsföremål mm vid sopmajorna i naturhamnar.

Skärgårdsstiftelsen har gjort en attitydundersökning bland sina medlemmar och av den framkom att medlemmarna var nöjda med Skärgårdsstiftelsens sophantering men det fanns önskemål om mer sopsortering. Undersökningen visade också att besökarna inte vill sortera ut matavfallet.

Kan det vara en möjlighet är att tillhandahålla bajamajor ute i skärgården samt eventuellt matavfall och finns det knutpunkter där man kan lämna sopor? Anna efterfrågar regional samordning så att knutpunkterna hamnar på rätt ställe.

Stiftelsen har nyligen hållit ett seminarium om sophantering i väglöst land och kommer att jobba vidare med att finna rätt nivå på den service som ska erbjudas.

Mötet kom inte fram till några slutsatser men var eniga i åsikten att det råder en "överservice" vad gäller möjligheterna att lämna sopor i skärgården.

Miljösamverkans tillsynsvägledning. Pendar, Miljösamverkan Stockholms län, informerade om den vägledning för tillsyn av underhåll för fritidsbåtar som Miljösamverkan i Stockholms län har tagit fram. Vägledningen har tagits fram för att all tillsyn ska gå till på lika villkor i Stockholms län.

Dokument bifogas

9. Båtklubbsfrågor, nationell maritim strategi och projektinitiativ. Karin Malmkrona berättar om Svenska Seglarförbundets arbete och ambitioner inom miljöområdet.

PPT bifogas

Båtmiljörådets framtida arbete

Lång diskussion om hur rådet ska arbeta framåt och hur vår samlade kunskap kan ge störst nytta för båtägare, miljö mfl berörda. Många av de synpunkter som lyftes var att rådet bör bli mer konkreta och arbeta aktivt med olika projekt/arbetsgrupper. Dock finns oro för att det kan bli både resurs- och tidskrävande så det är upp till var och en hur mycket man aktivt kan bidra. SMTF berättade om möjligheterna att söka ekonomiska bidrag för att kunna arbeta i större skala med viktiga frågor/projekt. Rådet vill dock inte kasta sig in i något specifikt projekt utan att veta mer om vad vi bör prioritera eller inte men utesluter inte denna möjlighet.

Transportstyrelsen fick i uppdrag att se över ”Miljöprogram för fritidsbåtar” och föreslå ändringar/uppdateringar i denna till nästa möte.

Rådet kom fram till att de viktigaste områdena att arbeta med just nu är; Ren båtbottnen samt båtbottnfärgers påverkan, skrotning av båtar och sophantering i skärgården (från båtburna). Det utsågs en ”gruppledare” för respektive område och dessa kommer skicka ut intresseförfrågningar till de andra medlemmarna i rådet om huruvida man vill vara delaktig i arbetsgruppen eller inte. För ren båtbottnen är gruppledaren Ellen Bruno, för skrotning av båtar är det Mats Eriksson och för sophanteringen i skärgården är det Anna Ehn. Vid nästa möte med rådet kommer de olika grupperna redogöra för hur långt man har kommit i arbetet.

En annan allmän synpunkt var att rådet måste bli bättre på att kommunicera ut vad vi gör och att varje medlems organisation/myndighet eller liknande bör lyfta fram rådets arbete mer tydligt.

Hamnboken och aktuellt arbete. Peter berättar om SBU:s miljöprogram och visar ett bildmaterial. Peter berättar även att SBU:s har tagit fram ett egenkontrollprogram för båthamnar och visar hur detta ser ut.

PPT bifogas

Övriga frågor

Anna vill diskutera frågan om tömning av bärbara toaletter. Efter diskussion om frågan blir slutsatsen att tips och information om hur man tömmer dess toaletter bör tas fram.

Nästa möte

Lina kommer att skicka ut förslag på tid för möte till hösten.

Mötet avslutas

Närvarande

Lina Petersson, Transportstyrelsen
Annika Lindell, Transportstyrelsen
Linus Hammar, Havs- och vattenmyndigheten (dag 1)
Fredrik Strömbäck, Sjöfartsverket
Mats Eriksson, Sweboat
Peter Karlsson, Svenska båtunionen
Harald Mårtensson, Svenska Båtunionen
Åsa Kullberg, Svenska Kryssarklubben (dag 1)
Anna Ehn, Skärgårdsstiftelsen
Ellen Bruno, Naturskyddsföreningen
Britta Eklund, Stockholms universitet (dag 1)
Patrik Grund, Svenskt Marintekniskt forum
Markus Lundgren, Sportfiskarna
Pendar Behnood, Miljösamverkan Stockholms län
Karin Malmkrona, Svenska Seglarförbundet